

BİR KURUM DAHA RANTA KURBAN EDİLİYOR: AFAD BAŞKANLIĞI

2009 yılında 5902 sayılı kanunla büyük umutlarla oluşturulan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının (AFAD) görev ve yetkileri tek tek elinden alınmaya devam ediyor.

1999 yılında yaşanan Marmara depremlerinden sonra 2004 yılında gerçekleştirilen “Deprem Şurası” ile 2008 yılında yapılan “Kentleşme Şurası”nda ki tartışmalardan sonra ülkenin afetlere karşı mücadele kültürünün geliştirilmesi, depremler başta olmak üzere afetlere karşı strateji ve eylemliliklerin belirlenmesi ile kurumlar arası eşgüdüm sağlama amacıyla 2009 yılında 5902 sayılı kanunla büyük umutlarla oluşturulan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının (AFAD) görev ve yetkileri tek tek elinden alınmaya devam ediyor.

TBMM’de görüşülmeye başlanan “Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişik Yapılmasına Dair Kanun Tasarınının” 26’ıncı maddesinde yapılan düzenleme ile “6306 sayılı Kanunun 6. maddesine ilave edilen 6/A bendi ile getirilen “zemin kayması, heyelan, su baskını, kaya düşmesi, yangın, patlama

gibi sebeplerle ağır hasar gören yapıların bulunduğu alanlarda maliklerin ve ilgililerin muvafakati aranmaksızın Bakanlıkça resen yapılabilir ve yaptırılabilir” hükmü ile gümümüze kadar 7269 sayılı yasa gereği AFAD Başkanlığının sorumluluğunda olan iş ve işlemler elinden alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verilmektedir. Yapılan bu düzenleme ile gerek deprem, heyelan, kaya düşmesi, su baskını, çığ gibi doğa kaynaklı afetler; gerekse patlama, yangın, kimyasal, biyolojik felaketler gibi teknolojik afetler konusunda uzman olmayan bir kuruma görev ve yetkilerin devredilmesini getiren bu düzenleme, kurumların kentsel imar rantının yönetilmesine kurban edilmesi amacıyla yapılmış olması nedeniyle kabul edilemez bir durumdur.

Günümüze kadar 6306 sayılı yasanın 2. Maddesinin (ç) bendinde “Riskli alan: Zemin yapısı veya

üzerindeki yapılaşma sebebiyle can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan, Bakanlık veya İdare tarafından Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşü de alınarak belirlenen ve Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan alanı”, tanımlamasında ifade edildiği gibi AFAD Başkanlığından görüş alınarak gerçekleştirilen söz konusu işlemler, Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemine geçildikten sonra, 700 sayılı KHK'nin 196. maddesinin gereğince “Cumhurbaşkanlığınca kararlaştırılan alan” şeklinde değiştirilmiştir. TBMM’de görüşülmeye başlanan “Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının” 25’nci maddesi ile AFAD Başkanlığının tüm bu yetkileri elinden alınarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığına devredilmektedir.

Geçtiğimiz günlerde Karayolları Genel Müdürlüğü’nün uzmanlık ve görev alanı içinde olmamasına rağmen “Deprem Yönetimlik Taslak Raporlarını” hazırlamasına ilişkin düzenlemelerin ortaya çıkmasından sonra, TBMM gündemine gelen “Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile AFAD Başkanlığı’nın görevleri arasında bulunan önemli iş ve işlemlerin bir kez daha bu kurumun elinden alınarak başka kuruma devredildiği görülmektedir.

Arka arkaya yapılan bu yasal düzenlemeler, ülkemizdeki afet ve acil durumlara ilişkin iş ve işlemlerin tek elde toplanması ve yönetilmesi amacıyla Afet İşleri Genel Müdürlüğü, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ile Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü’nün büyük umutlarla! yine bu siyasi iktidar tarafından bundan yaklaşık on yıl önce birleştirilerek

oluşturulan AFAD Başkanlığının aynı siyasi anlayış tarafından işlevsizleştirilmesine çalışılması anlaşılır ve kabul edilebilir bir durum değildir

Yılların birikim ve tecrübesi ile oluşmuş kamu kurumlarının görev yetki ve sorumluluklarını alt üst ederek, kapatma ve birleştirmeler ile kendince yeniden yapılanmaya gitmiş olan bu anlayış, şimdi de kendi yanlışı üzerine yeni yanlışlar inşa etmekte; daha fazla ihtiyaç duyduğu kentsel imar rantının yönetilmesi amacıyla yeni yasal düzenlemelere gitmektedir.

İnsanımızın sağlıklı ve güvenli, afetlere karşı risksiz bir alan ve yapılarda yaşamasına bilimsel ve teknik olarak hiç bir şekilde katkısı olmayacak; asıl olarak rantı tek merkezden keyfince yönetmeye hizmet edecek, Anayasanın mülkiyet edinme hakkı ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 1. No’lu Protokolünün 1. Maddesinde “Her gerçek ya da tüzel kişi, mülkiyetinden/malvarlığından müdahale edilmeksizin yararlanma hakkına sahiptir. Hiç kimse, kamu yararı uyarınca ve yasanın ve uluslararası hukuk genel ilkelerinin öngördüğü koşullara tabi olarak mülkiyetinden yoksun bırakılması hali hariç, mülkiyetinden yoksun bırakılmayacaktır” hükümlerine açıkça aykırı olarak düzenlenen “Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişik Yapılmasına Dair olan Kanun Tasarısı” derhal geri çekilmelidir.

Kamuoyunun bilgisine saygıyla sunarız.

**TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu**

